

TİCARET ANLAYIŞIMIZ

Aziz ve Muhterem Müslümanlar!

Dünya ticaret ve kazanç yeridir. İnsanlar ticaret ve memuriyet için mühim vazifelerle bu imtihan yeri olan dünya pazarına gönderilmişlerdir.

Elimizdeki sermaye ömürdür. Bu az sermayeyle hem dünya, hem ahiret hayatımız için lâzım olan alışverişimizi yapmak mecburiyetindeyiz. İşlerimiz pek çok, boşa harcayacak zamanımız yoktur.

Hergün 24 saati bize veren Rabbimiz, bu çok kıymetli saatleri nerede harcadığımızı muhakkak soracaktır.

Kur'ân-ı Kerîm'in Hadîd Sûresi'nde meâlen şöyle buyurulmaktadır:

"Nerde olursanız olunuz, o Allah sizinle beraberdir. Allah bütün yaptıklarınızı görür ve bilir."

Her şeyiniz muhafaza ediliyor, her ameliniz yazılıyor, her hizmetiniz kaydediliyor, başıboş değilsiniz! Sizi bir ticaret için bu ticarethaneye gönderen Hâlık-ı Zülcelâl'in huzuruna çıkacak, hesap vereceksiniz! Hizmetini, vazifesini yapanlar, nefsinin ve malını Allah yolunda sarfedip Allah'a satanlar cennet gibi bir mükâfat, saâdet-i ebediye gibi bir kazanç elde edecekler. İşte en kârlı ticaret bu ticarettir.

Dünya, nüfuz, para tüccarlarının kulaktarı çınlasın! Eğer Allah'a ve kullarına karşı vazifelerini yerine getirmeden, âhirette kendilerini kurtaracak yatırımlar yapmadan ticaret yaptıklarını zannediyorlarsa aldanıyorlar! Zarar içinde zarar ediyorlar!

Bir gün her şey ellerinden çıkacak, mes'ûliyeti, vebali boyunlarına yüklenecek, o çok sevdikleri dünya onlara **"Haydi dışarı!"** diyecek! Helâl ve haram demeden mal mülk toplayanlar müflis ve mahrum olarak kabre girecekler! Orasını bir cehennem çukuru, ejderha ağzı olarak bulacaklar!

O zaman, **"Eyvah, aldandık! Bu hayat-ı dünyeviyeyi sabit zannettik! O zan sebebiyle ömür sermayesini boşa sarfettik!"** diyecekler!

Aziz Mü'minler!

Dinimiz meşru kazanç yollarını göstermiş ve teşvik etmiştir. Bunların başında ticaret, ziraat ve sanat gelmektedir.

Müslüman maddî ticaretle meşgul olurken, ibadet niyetiyle yapmalıdır.

Doğru dürüst çalışan, müşterisini aldatmayan tüccarları Fahr-i Kâinat Efendimiz (sav) bakınız nasıl teşvik ediyor:

"Yalan söylemeyen, meşru kâra kanaat eden doğru tüccarlar kıyamette nebiler, sıddıklar ve şehitlerle beraber bulunacaklardır. Rızık 10 ise, 9'u ticarettedir. Cesur tüccar kazanır, korkak tüccar kaybeder."

Sanatkârları teşvik ederken de **"Allah sanatkâr kulunu sever. Sanat fakirlikten kurtuluş senedir."** buyurmuşlardır.

Ziraatçılarla alâkalı olarak da **"Rızık toprağın derinliklerinde arayın."** hadîsi çok manidardır. Peygamber Efendimiz (sav) bu gibi hadislerle bizlere helâl kazanç yollarını gösteriyor. İnsanlara faydalı ve helâl olan her meslek makbuldür, hayırlıdır. Yeter ki meşru olsun.

Müslüman alırken, satarken, yaparken helâli düşünmeli; helâlinden kazanmayı hedef bilmeli! Haramın kazanç değil, ateş olduğunu unutmamalı! Hayatın gayesi, helâl kazanmaktır ve meşru dairede harcamaktır.

Sevgili Peygamberimiz (sav), **"Bizi aldatan bizden değildir"** buyuruyor. Malın çürüğünü sağlam fiyatına satan, kalitesiz malı kaliteli olanlara katan, yalan ve yeminle alışveriş yapan, müşterisini aldatmaktadır. Aldatanın kazancına haram karışmaktadır.

Hız. Ömer (ra) der ki:

"Namaz kılmaktan çivi gibi, oruç tutmaktan da yay gibi olsanız, haramdan kaçınmadıkça ibadetinizin zevkini duyamazsınız!"

Hangi meslekte, sanat ve memuriyette olursanız olun, Müslümanın en önemli meselesi, helâl kazancına haram karıştırmamaktır. Bir malı satarken alış fiyatını ya hiç söylememeli yahut da doğru söylemelidir.

Malın vasfını olduğu gibi söylemeli, süte su katıp süt yerine satmakla helâl kazanca

haram katmamalıdır.

Aziz Kardeşlerim!

Ticarette pazarlık da sünnettir. Fiyatlar kesin değilse pazarlık yapılmalıdır.

Asr-ı Saâdet'ten bir misalle hutbemizi bağlayalım:

Bir adam pazarda buğday satıyordu. Ancak üzerindeki kuruyu gösteriyor, altındaki yaşlığı gizliyordu.

Resûl-i Ekrem (sav) Efendimiz buğday çuvalını görünce buğdayın üzerinden elini sokup altındaki yaşını çıkardı.

"Bu nedir ey Allah'ın kulu?" dedi. Adam, **"Yağmur yağdı, böyle oldu!"** dedi.

Efendimiz, "Müşteri alırken böyle olduğunu biliyor mu?" diye sorduktan sonra şu meşhur hadisini söyledi:

"Men gaşşenâ feleyse minnâ!" (Aldatan, bizden değildir!)

Aldatmak haramdır. Mü'min aldanabilir, fakat aldatmaz!

Helâl kazanca kanaat etmek lâzımdır. Haram ateştir, her iki hayatı yakıp kül edebilir.